

*Жовта Юлія,
студентка I курсу
відділення соціальної і корекційної освіти
Науковий керівник: Черевко О. Д.,
викладач комісії природничих дисциплін та математики
Комунальний вищий навчальний заклад
«Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка»*

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ НАВИЧОК З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Майбутнє будь-якої держави напряму пов'язане із здоров'ям дітей і молоді, оскільки від його стану залежить якість і кількість продуктивних сил та потенціал майбутнього суспільного розвитку. Отже, здоров'я молодого покоління – це потреба суспільна, а тому державною політикою розвинутих країн передбачено комплекс заходів щодо його збереження і зміцнення здоров'я.

З іншого боку, здоров'я – це потреба особистісна. Кожна людина прагне бути здоровою, почуватися в безпеці й досягти успіху у своєму житті. Сучасний світ ставить перед людиною нові виклики і завдання, впоратися з якими без належного стану здоров'я і без знань про те, як його зберігати непросто. Стан здоров'я підлітків і молоді в Україні становить загрозу національній безпеці.

За даними Міністерства охорони здоров'я України, за останні 15 років зареєстровано підвищення рівня захворюваності й поширення серед молоді хвороб крові та кровотворних органів, сечостатевої, кістково-м'язової систем та онкологічних захворювань; почастишали ускладнення вагітності, пологів і післяпологового періоду, вроджені вади розвитку [1, 25].

Сучасна молодь потерпає від таких пов'язаних зі здоров'ям проблем, як стреси, тютюнопаління, вживання алкоголю, наркотичних та інших психоактивних речовин, підліткової вагітності, суїцидів. Це відбувається на тлі надмірного психоемоційного навантаження, безладних статевих

стосунків, нераціонального харчування, гіподинамії та інших складників нездорового способу життя.

Сучасність пред'являє вимоги повного співвідношення національного законодавства нормам та принципам, закріпленим міжнародними пактами. Україна підписала і ратифікувала практично всі документи, що стосуються прав людини, а також проблем здоров'я [1, 23].

Здоров'я людини в Україні розглядається як одне з найголовніших немайнових благ особи. Статтею 3 Конституції України здоров'я людини (як і її життя, особиста честь і гідність, недоторканість та безпека, визначене найвищою соціальною цінністю). Згідно із статтею 49 Конституції України кожен має право на охорону здоров'я. Так, Законом України «Про загальну середню освіту» визначено, що серед завдань загальної середньої освіти чільне місце посідає «виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців)» (стаття 5), а загальноосвітній навчальний заклад повинен забезпечувати безпечні та нешкідливі умови навчання, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я учнів (стаття 22) [2, 29].

Тому в умовах сучасності, на нашу думку, необхідно активно впроваджувати систему роботи з безпеки життєдіяльності, що базується на формуванні життєвих навичок, що сприяють здоров'ю та забезпечують власну безпеку. Такий підхід передбачає навчання, яке здійснюється на ситуаціях, близьких до реального життя, з урахуванням рівня розвитку дітей, їх потреб і проблем.

Таким чином, освіта в галузі здоров'я на основі життєвих навичок має поєднувати засвоєння необхідних знань та умінь; вироблення певного ставлення; та на цій базі формування конкретних навичок позитивної

поведінки, збереження та зміцнення здоров'я.

Знання та уміння є необхідною, але недостатньою умовою формування навичок. Тому наступним кроком у реалізації освіти на основі життєвих навичок є вироблення ставлення до отриманих знань, розуміння їх життєвої необхідності. Ставлення – це особистісні погляди, стереотипи, уявлення, переконання, забобони, суб'єктивні оцінки суперечностей, як-от: що подобається, що не подобається, добре чи погане, важливе чи неважливе, потребує уваги чи не потребує тощо [3, 34].

Таким чином, на основі знань, умінь та ставлення можуть бути сформовані необхідні для збереження здоров'я життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю, соціальному здоров'ю, психічному і духовному здоров'ю, навички безпечної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей і молоді // Директор школи. – 2004. – № 40. – С. 23-26.
2. Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н. Ф. – Х.: Основа, 2006. – 264 с.
3. Сливка Л. В. Теоретико-методичні аспекти викладання валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі: Навч.-метод. посіб.// Лариса Сливка. – Івано-Франківськ: НАІР, 2012. – 204 с.
4. <http://zakon.nau.ua/doc>
5. <http://www.nbu.gov.ua/>